ማ ው ጫ

ርዕስ

መግቢያ. 1

ክፍል አንድ

1. የዳያስፖራ ተሳትፎ ነባራዊ ሁኔ ዎች ቅኝት 2
- **1.1. የዳያስፖራ ተሳትፎ ዓለም አቀፋዊ ሁኔ ዎች 2**
- **1.2. የኢትዮጵያ ዳያስፖራ ተሳትፎ ቅኝት 3**

2. የኢትዮጵያ ዳያስፖራ ፖሊሲ አስፈላጊነት 6

3. የዳያስፖራ ፖሊሲ ትርጉምና ዓላማ 7
- **3.1. ትርጉም 7**
- **3.2. የዳያስፖራ ፖሊሲው አጠቃላይ ዓላማዎች 7**

ክፍል ሁለት

4. የፖሊሲው መሰረ ዊ መርሆዎች 8
- **4.1. ሴክተር አቀፋዊነት** (A sector Wide Approach). 8
- **4.2. ውጤ ማነት** (Effectiveness) 8
- **4.3. የሃብት አጠቃቀም (**Resources efficiency) **8**
- **4.4. ተደጋጋፊነት** (Complementarities) 8

5. የፖሊሲው ዋና ዋና ግቦች 9
- **5.1. በውጭ የሚኖሩ ዜጎችን መብትና ጥቅም ማስጠበቅ 9**
- **5.2. የኢንቨስትመንት፣ የንግድና ቱሪዝም ተሳትፎ ማጐልበት 10**
  - **5.2.1.ኢንቨስትመንት 10**
  - **5.2.2.ንግድና ቱሪዝም 11**
- **5.3. የዕውቀትና የቴክኖሎጂ ሽግግርን ማሳደግ 12**
- **5.4. የውጭ ምንዛሪ ዕድገት ተሳትፎን ማሳደግ 13**
- **5.5. ባህላዊ ሴቶችን ማዳበርና ገጽ ግንባ ን ማትጋት 14**
- **5.6. በዲሞክራሲያዊ ሂደት የሚኖረውን ተሳትፎ ማሳደግ 14**
- **5.7. የግብረ ሰናይና የልማት ማህበራትን ማትጋት 15**
- **5.8. የኢትዮጵያን ገጽ በሚያስጠብቁ ጉዳዮች ላይ መሳተፍ 15**

ክፍል ሶስት

6. የፖሊሲው ስትራቴጂዎች 16
- **6.1. አስተማማኝ የመረጃ ሥርጭት ሥርዓት መዘርጋት 16**
- **6.2. ለዳያስፖራው ተሳትፎ ዕውቅና መሰጠት** (Award and Recognition) **17**
- **6.3. የተደራጀ ተሳትፎ ማትጋት 17**
- **6.4. የትውልድ ኢትዮጵያዊ መ ወቂያ ካርድ አሰጣጥ 19**
- **6.5. የዳያስፖራ አባላትን መደገፍ 19**

7. የፖሊሲው አስፈፃሚ አካላት 20

መግቢያ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግስት የዳያስፖራውን ተሳትፎ የማሳደግና በውጭ የሚኖሩ ኢትዮጵያዊያንን መብትና ጥቅማቸውን የማስከበር ሥልጣንና ሀላፊነት ለውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር መሰጠቱ ይታወቃል፡፡ የሚኒስቴር መ/ቤቱም በተሰጠው ሥልጣንና ሀላፊነት መሠረት ከተለያዩ ባለድርሻ አካላት ጋር በመተባበር የኢትዮጵያ ዳያስፖራ አባላትን ተሳትፎ ለማጎልበትና መብትና ጥቅማቸውን ለማስከበር የበኩሉን ጥረት ሲያደርግ ቆይቷል፡፡

በዚህም ጅምር እንቅስቃሴ በርካታ የኢትዮጵያ ዳያስፖራ አባላት መዋዕለ ንዋያቸውን ሀገር ውስጥ በማፍሰስ፣ ዕውቀትና ቴክኖሎጂን በማሸጋገር፣ የውጭ ምንዛሬ ወደ ሀገር ውስጥ በመላክ፣ ንግድና ቱሪዝምን በማስፋፋትና፣ የሀገራችንን ገጽታ በመገንባት ረገድ ተጨባጭ ውጤቶችን በማስመዝገብ ላይ ይገኛሉ፡፡ እነዚህንም በጎ ጅምሮች በማጎልበት ዳያስፖራውን በሀገሩ ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እንቅስቃሴዎች ውስጥ በንቃት በማሳተፍ ራሱንና ሀገሩን ተጠቃሚ ማድረግ የሚያስችል ፖሊሲ መቅረጽ ወቅቱ የሚጠይቀው ጉዳይ ሆኗል፡፡

በዚህ መሰረት በዳያስፖራው ስራ ዙሪያ የቆዩ መመሪያዎችና አፈፃፀሞችን በዝርዝር በማጥናት፣ ከተለያዩ ጽሁፎችና የተሞክሮ ልውውጥ መድረኮች እንዲሁም የሌሎች አገሮች ጠቃሚ ልምዶችን በግብአትነት በመጠቀምና ከዲያስፖራው የተሰጡ አስተያየቶችን በማካተት ይህ የፖሊሲ ረቂቅ ሰነድ ተዘጋጅቷል፡፡

ይህ የዳያስፖራ ረቂቅ ፖሊሲ በሶስት ክፍሎች የተከፈለ ሲሆን በመጀመሪያው ክፍል የዓለም አቀፍና የኢትዮጵያ ዳያስፖራ ነባራዊ ሁኔታዎች ዳሰሳ ፣ ትርጉም ፣ራዕይ ተልዕኮና ዓላማ እንዲሁም የፖሊሲውን አስፈላጊነት በሚመለከቱ ነጥቦች ላይ የሚያተኩር ሲሆን ፣ በሁለተኛው ክፍል የፖሊሲው መሠረታዊ መርሆዎችና ዋና ዋና ግቦች ተካተዋል፣ ሦስተኛው ክፍል ደግሞ የፖሊሲው ስትራቴጂዎችና አስፈፃሚ አካላትን የሚያመለክት ነው፡፡

ክፍል አንድ

1. የዳያስፖራ ተሳትፎ ነባራዊ ሁኔታዎች ቅኝት

1.1 የዳያስፖራ ተሳትፎ ዓለም አቀፋዊ ሁኔታዎች

የሰው ልጅ በተለያዩ ምክንያቶች ከቦታ ወደ ቦታ መዘዋወር ከጀመረ ዘመናትን አስቆጥሯል፡፡ የታሪክ ጸሀፊዎች ከምስራቅ አፍሪካ ተነስቶ ወደ ሌላው የአለም ክፍል የተደረገው የሰዎች እንቅስቃሴ የመጀመሪያው የህዝብ ፍልሰት ነው ይሉታል፡፡ ከዚህም ጊዜ ጀምሮ በተለያዩ ዘመናት የተለያዩ ገጽታ ያላቸው የሰዎች ፍልሰቶች ተከስተዋል፡፡ ይሁን እንጂ በከፍተኛ ደረጃ የሚደረግ ዝውውር በአንጻራዊነት የቅርብ ጊዜ ታሪክ ያለው ነው፡፡

በተለይ ከቀዝቃዛው ጦርነት ማብቃት በኋላ ግሎባላይዜሽን ከፈጠረው ሁኔ ጋር በተያያዘ የካፒታል፣ የምርቶች፣ የመረጃና ሌሎች ተያያዥ ጉዳዮች ዝውውር እያደገ መምጣትን ተከትሎ የሰው ልጆች ፍልሰትም በከፍተኛ ደረጃ ሊያድግ ችሏል፡፡ በተለይም ዘመኑ ዕውን ያደረጋቸው ፈጣን፣ ቀልጣፋና አስተማማኝ የመገናኛና የትራንስፖርት አውታሮች ለሰዎች ዝውውር መጨመር የራሳቸውን አስተዋፅዖ በማድረግ ላይ ይገኛሉ፡፡ በመሆኑም በአሁኑ ወቅት በዓለም ከ200 ሚሊዮን በላይ ሰዎች ማለትም ከዓለማችን ጠቅላላ ህዝብ 3 ፐርሰንት የሚሆነው ህዝብ ከትውልድ አገሩ ውጭ የሚኖር ሲሆን፣ ይህ ቁጥር በየዓመቱ የ2.9 ፐርሰንት ዕድገት እንደሚኖረው ጥናቶች ይጠቁማሉ፡፡ ምንም እንኳን ፍልሰት በጦርነት እና መሰል ጉዳዮች አስገዳጅነት የሚሰደዱትን የሚያጠቃልል ቢሆንም አሁን በአብዛኛው እየጨመረ በመምጣት ላይ ያለው ፍልሰት በበለጸጉት አገሮች አሉ ተብሎ ከሚታሰቡ ምቹ ሁኔታዎችና እድሎች በሌላ በኩል ደግሞ በታዳጊ አገሮች ካለው የልማት እንቅስቃሴ ደካማ መሆን እና ሠፊ የስራ ዕድሎች ያለመኖር ጋር በተያያዙ ምክንያቶች የሚከሰት መሆኑ ይስተዋላል፡፡

ፍልሰት በመነሻ አገሮች እና መዳረሻ አገሮች ዘንድ በተለያየ ገፅታ ይታያል፡፡ በአንድ በኩል ፍልሰት የመነሻ አገርን የተማረ ወይም አምራች የሰው ኃይል የሚያሳጣ በመሆኑ ሙሉ በሙሉ ጎጂ ነው የሚል አመለካከት ያለ ሲሆን፤ በሌላ በኩል ደግሞ በውጭ አገር የሚገኙ የመነሻ አገር ዜጎች በ remittence፣ በእውቀትና ቴክኖሎጂ ሽግግር፣ በኢንቨስትመንት… ወዘተ መስኮች ለትውልድ ሃገራቸው ልማትና እድገት ከሚያበረክቷቸው በጎ አስተዋፅኦዎች አንጻር ጠቃሚ ነው በማለት የመስኩ አጥኚዎች ይከራከራሉ፡፡ ይሁን እንጂ ዜጎች በስደት ላይ ሆነው

ለሃገራቸው ሊያበረክቱ የሚችሉት አስተዋፅኦ ከሃገር ሳይወጡ ማበርከት ከሚችሉት ጋር ሲነፃፀር ውስን ነው የሚለው ሃሳብ ብዙዎችን የሚያስማማ ነው።

በተመሳሳይ መልኩ መዳረሻ አገሮችም ስደት በአንድ በኩል የዜጎቻቸውን የስራ ዕድል ያጣብባል ብለው ሲኮንኑ፣ በተቃራኒው ደግሞ በሰው ሃይል እጥረት የሚያጋጥሟቸውን የስራ ክፍተቶች በመሙላት ረገድ ጠቃሚነቱን ይገልፃሉ።

የሆነው ሆኖ መነሻና መዳረሻ ሃገሮች ፍልሰትን ማቆም የማይቻል መሆኑን በመገንዘብ የፍልሰት ጎጂ ጎኖችን በመቀነስ በጋራ ተጠቃሚነታቸውን ማሳደግ በሚቻልበት ሁኔታ ላይ መስራት የተሻለ አማራጭ መሆኑን በአለም ዓቀፍ ደረጃ መግባባት ላይ እየተደረሰ ነው።

በመሆኑም ፍልሰትን በትክክለኛ የፖሊሲ አቅጣጫ መምራት ከተቻለ በማደግ ላይ ባሉ አገሮች ተጨማሪ የፋይናንስ፣ የቴክኖሎጂና የዕውቀት ሽግግር በማስገኘትና ድህነትን በመቀነስ እንዲሁም በመዳረሻ አገሮች ደግሞ የሚኖሩ የሰው ሀይል እጥረቶችን በመሙላት የተሻለ የኢኮኖሚ ዕድገት ለማምጣት የራሱ ሚና ያለው መሆኑን ጥናቶች ያሳያሉ።

በዚህም ምክንያት በኣሁኑ ጊዜ የዳያስፖራ ተሳትፎ ጉዳይ በሁለትዮሽ ግንኙነት፣ በአካባቢያዊና በአለም አቀፍ የትብብር መድረኮች ልዩ ትኩረት የሚሰጠው ጉዳይ ሆኗል። ለዚህም በርካታ አገሮች ዳያስፖራዎቻቸው ባሉበት ሆነው ወይም ተመልሰው በዕውቀት እና ቴክኖሎጂ ሽግግር፣ በንግድ፣ በቱሪዝም፣ በኢንቨስትመንት ፕሮሞሽንና ተሳትፎ፣ የውጭ ምንዛሪ በማሳደግ፣ በገጽታ ግንባታ፣ለአገራቸው የመልካም ግንኙነት ድልድይ በመሆንና በበጎ አድራጎት ተግባራት በሰፊው የሚሳተፉበትን ሁኔታ ለማመቻቸት የሚያስችሉ መዋቅሮችን በመዘርጋትና ፖሊሲ በመንደፍ ላይ የሚገኙ ሲሆን ቀደም ብለው ይህን ተግባራዊ ያደረጉ አንዳንድ አገሮች በዚህ ረገድ ከፍተኛ ውጤቶችን አስመዝግበዋል።

1.2. <u>የኢትዮጵያውያ ዳያስፖራ ተሳትፎ ቅኝት</u>

ኢትዮጵያውያን በፖለቲካ፣ በኢኮኖሚና፣ ማህበራዊ ምክንያቶች ትውልድ አካባቢያቸውን ለቀው ወደ ተለያዩ ሀገራት ፈልሰው መኖር ከጀመሩ ዓመታት አስቆጥረዋል። በአፄ ኃይለስላሴ ሥርዓት ከዘመናዊ ትምህርት መስፋፋት ጋር በተያያዘ ኢትዮጵያውያን ወደ አውሮፓና ሰሜን አሜሪካ ሀገሮች በመሄድና በመማር ትምህርታቸውን ሲያጠናቅቁ ከሞላ ጎደል ሁሉም ወደ አገራቸው ተመልሰው ሲያገለግሉ እንደነበር መረጃዎች ይጠቁማሉ።

የንጉሱ ስርዓት በአምባገነናዊው ወታደራዊ ደርግ ሲተካ በወቅቱ በውጭ ትምህርት ላይ የነበሩ አብዛኛዎቹ ኢትዮጵያዊያን በያሉበት ሲቀሩ ጥቂት ዜጎች ወደ ሀገር ቤት ተመልሰዋል ፡፡ ይሁን እንጂ በሥርዓቱ አምባገነናዊ ባህርይ ምክንያት አገር ውስጥ የነበረው የተማረው የሰው ሃይልም ሆነ በአጎራባች ሀገሮች ድንበር አካባቢ የሚኖሩ ኢትዮጵያውያን አርሶ አደሮች ተስፋ በመቁረጥና አማራጭ በማጣት በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ አገራቸውን ጥለው ለመሰደድ ተገድደዋል፡፡ በመሆኑም በወቅቱ ወደ ሌሎች ቦ ዎች የሚሄዱት ንዳለ ሆኖ ኢትዮጵያ በአጭር ጊዜ ውስጥ ዜጎቻቸው በከፍተኛ ደረጃ በሰሜን አሜሪካ ጥገኝነት ከሚጠይቁ አስር አገራት አንዷ እንድትሆን አድርጓታል፡፡

የደርግ መንግስት ከተገረሰሰና ኢህአዴግ ሥልጣን ከያዘ በኂላም ቢሆን በቀይ ሽብር ከሚፈለጉ ወንጀለኞች ባሻገር ዜጎች ከፍተኛ የትምህርት ዕድል ለማግኘት፣ በውጭ አገሮች የሚሰጡ የተለያዩ የመኖሪያ ፈቃዶች ተጠቃሚ ለመሆንና የተሻለ ክፍያ የሚያስገኙ የስራ ዕድሎችን ለመፈለግ ወደ ውጭ ሀገር በመሄድ ላይ ይገኛሉ፡፡

በመሆኑም በአሁኑ ወቅት ጠቅላላ ብዛታቸው በግምት ከ 2 ሚሊዮን የማያንስ የኢትዮጵያውያ ዳያስፖራ አባላት በሰሜን አሜሪካ፣ አውሮፓ መካከለኛው ምስራቅ አውስትራሊያና አፍሪካ አገሮች ውስጥ ንደሚገኙ የሚገመት ሲሆን ከነዚህ ውስጥ በሰሜን አሜሪካና አውሮፓ የሚገኙት በተነጻጻሪ ከአገር ውስጥ የተሻለ ገቢና የትምህርት ዝግጅት ያላቸው እንደሆነ ይታመናል፡፡

በሰሜን አሜሪካና አውሮፓ የሚኖሩ የዳያስፖራ አባላት ከቅርብ ዓመታት ወዲህ በሀገር ውስጥ በተለያዩ መስኮች መዋዕለ ንዋያቸውን በማፍሰስ፣ ዕውቀትና ቴክኖሎጂን በማሸጋገር፤ ወደ ሀገራቸው የውጭ ምንዛሪ በመላክና ወዘተ ቤተሰቦቻቸውንና አገራቸውን መርዳት ከመጀመራቸውም በላይ የሀገሪቷን ገፅታ በመገንባትና ለሀገራቸው ጥብቅና በመቆም ረገድ አስተዋፅዖ ማበርከት ጀምረዋል፡፡

በተመሳሳይ መልኩ በመካከለኛው ምስራቅ የተፈጠረውን የጉልበት ስራ ዕድል ለመጠቀም ወደ አካባቢው የተጓዙት ብዛት ያላቸው የመደበኛ ትምህርት ያልተከ ተሉና የሙያ ሥልጠና ያልወሰዱ ንዲሁም ሙያተኞች ለአገርና ለመንግስት ጥሪ ፈጥኖ በመድረስና በተለያዩ የኢንቨስትመንት መስኮች በመሰማራት እንዲሁም ለቤተሰቦቻቸው ገንዘብ ወደ ሀገር በመላክ ረገድ ከፍተኛ አስተዋጽኦ በማበርከት ላይ ይገኛሉ፡፡ በአጠቃላይ መልኩ ሲታይ ወደ

መካከለኛው ምሥራቅ የሚደረገው የህገወጥ ሰዎች ዝውውርና የሥራ ስምሪት እያደገ መምጣቱ በአንድ በኩል የዜጎችን መብት በማስጠበቅ ረገድ ውስብስብ ሁኔታዎችን የፈጠረ ቢሆንም፤ በሌላ በኩል ደግሞ ያለውን ውስብስብ ችግር በሂደት እየፈቱ ካለው ሰፊ ዳያስፖራ የተሻለ ሃገራዊ ጠቀሜታ ማግኘት የሚቻልበት ዕድል ስለመኖሩ አመላካች እየሆነ መጥቷል።

በመካከለኛው ምሥራቅ ከፍተኛ ዳያስፖራ አባላት ከሚገኙባቸው አገሮች አንዷ እስራኤል ስትሆን፤ ቁጥራቸው ከ 120 ሺህ በላይ የሆነ ኢትዮጵያዊያንና ትውልድ ኢትዮጵያዊያን አይሁዶች እንደሚገኙባት ይገመታል። እነዚህም በትውልድ አገራቸው በተለያዩ መስኮች መዋዕለ ንዋያቸውን ማፍሰስ የጀመሩ በመሆኑ በሁለቱ ሀገሮች መካከል ያለውን ታሪካዊ ትስስር በማጎልበትና ዲያስፖራውን ይበልጥ ተሳታፊ በማድረግ የተሻለ ተጠቃሚ መሆን ይቻላል።

በሌላ በኩል ከቅርብ አመታት ወዲህ በአፍሪካ አህጉር ውስጥ በተማሩና ባልተማሩ ኢትዮጵያዊያን ዘንድ በመዳረሻ ሀገርነት እየተመረጠች ያለችው ደቡብ አፍሪካ ስትሆን፤ ከባለሙያዎች ፍልሰት አንፃር ደግሞ ቦትስዋናና ኢኳቶሪያል ጊኒ ተጠቃሾች ናቸው። በመሆኑም በእነዚህ አካባቢዎች ከሚኖሩ ዳያስፖራዎች ጋር የቅርብ ትስስርና የተመቻቸ ሁኔታ በመፍጠር እነርሱንና ሀገሪቷን ተጠቃሚ የማድረግ ዕድል ይኖራል ተብሎ ይታመናል።

ከእነዚህ በተጨማሪ በመላው አለም የሚገኙ አዲስ ትውልድ ዳያስፖራዎችና በጉዲፈቻነት ወደ ምዕራቡ ዓለም እየፈለሱ ያሉ ህፃናት ዳያስፖራዎች ቁጥርም በቀላሉ የሚታይ አይደለም። እነዚህን አዲስ ትውልድ ወጣቶችና የጉዲፈቻ ልጆች ከትውልድ አገራቸው ባህል፣ ቋንቋ እና ሌሎች ማህበራዊ እሴቶች ጋር ከወዲሁ በማስተሳሰር ለወደፊቱ የሃገሪቱ እሴት እንዲሆኑ ትኩረት ሰጥቶ በመንቀሳቀስ ከፍተኛ ሃገራዊ ጥቅም ማስገኘት ይቻላል።

በአጠቃላይ ሲታይ አገራችን በከፍተኛ ደረጃ የሰው ኃይል ወደ ውጭ ከሚፈልሱባት አገሮች አንዷ መሆኗ እሙን ነው። ይህ በአንድ በኩል በሀገር ውስጥ ያለውን የሰለጠነ የሰው ሃይል ፍልሰት በተወሰነ ደረጃ መቀነስ ላይ ትኩረት ሰጥቶ የመስራት አስፈላጊነትን የሚያመላክት ሲሆን፤ በሌላ በኩል ደግሞ በውጭ ሃገር ከሚኖሩ የዳያስፖራ አባላት ጋር ጠንካራ ትስስር በመፍጠር በሃገር ውስጥ በሚካሄዱ የልማት እንቅስቃሴዎች ላይ በንቃት የሚሳተፉበትንና ተጠቃሚ የሚሆኑበትን ምቹ ሁኔታ የመፍጠር አስፈላጊነትን በጉልህ የሚያመለክት ነው።

2. የኢትዮጵያ ዳያስፖራ ፖሊሲ አስፈላጊነት

በውጭ የሚኖሩ የዳያስፖራ አባላት በትውልድ አገራቸው እየተካሄዱ በሚገኙ የሰላም፣ የልማት፣ የዴሞክራሲና መልካም አስተዳደር ሥርዓት ግንባታ ሂደቶች ላይ በመሳተፍ ራሳቸውንና አገራቸውን መጥቀም እንዲችሉ ዋና ዋና ሕጐች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ወጥተው የተለያዩ የማበረታቻ እርምጃዎችም ሲወሰዱ ቆይተዋል:: ከእነዚህም ውስጥ፣

2.1 የዜጎችን በነፃ የመንቀሳቀስ መብት፣ የወሰዱትን የውጭ ዜግነት ከመለሱ የሃገራቸውን የዜግት መብት መልሰው የማግኘት መብት እንዳላቸው የሚያረጋግጥ የኢፌዴሪ ህገ-መንግስት ተግባራዊ መደረጉ፣

2.2 በውጭ አገር የሚገኙ የኢትየጵያ ዜጎች መብትና ጥቅም እንዲከበር የማድረግ ሃላፊነትና ግዴታ በአዋጅ ቁጥር 254/94 አንቀጽ 25 ቁጥር 10 መሠረት ለውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር መ/ቤት መሰጠቱ፣

2.3 የኢትዮጵያ ተወላጅ የውጭ ዜጎችን በትውልድ ሀገራቸው የተለያዩ መብቶች ተጠቃሚ ለማድረግ የወጣው አዋጅ ቁጥር 270/94፣

2.4 ለውስጥ ባለሀብቶች እና ለዳያስፖራ ስለተፈቀዱ የሥራ መስኮች የወጣ ደንብ ቁጥር 84/95፣

2.5 ከውጭ በተመጣጣኝ ክፍያ በሃዋላ ገንዘብ የመላክ አገልግሎትን በተመለከተ የወጣ መመሪያ ቁጥር FXD 30/2006፣

2.6 የውጭ ምንዛሪ ሂሳብ እንዲከፍቱና እንዲንቀሳቀሱ ለመፍቀድ ተሻሽሎ የወጣ መመሪያ ቁጥር 31/98፣

2.7 የዳያስፖራን ጉዳይ የሚከታተል አካል በውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ውስጥ መቋቋሙና በፌዴራል እና በክልል ደረጃ የቅንጅታዊ አሠራር ማነቆዎችን መፍታት የሚያስችሉ ሁኔታዎች መፈጠራቸው ዋና ዋና ተጠቃሽ እርምጃዎች ናቸው::

እነዚህ እላይ የተጠቀሱት አዋጆችና መመሪያዎች ቢወጡም የዳያስፖራን ጉዳይ ወጥ በሆነ አሰራር ለመምራት የሚያስችል አገራዊ ፖሊሲ ተቀርፆ ዳያስፖራው ከትውልድ አገሩ ጋር

በጥብቅ እንዲተሳሰርና ያለውን ዕምቅ ኢኮኖሚያዊና ሙያዊ አቅም በተሟላና በተቀናጀ መልኩ ሥራ ላይ እንዲያውል የሚያስችል እንቅስቃሴ ተደርጓል ማለት አያስደፍርም፡፡

በመሆኑም ዳያስፖራው በትውልድ ሀገሩ እየተመዘገበ ስላለው የሰላም፣ የልማትና ዴሞክራሲ ሥርዓት ግንባታና ፈጣን የኢኮኖሚ ዕድገት በቅርበት ተገንዝቦ በተቀናጀ መልኩ ንቁ ተሳትፎ በማድረግ የበኩሉን ሀገራዊ ግዴታ እንዲወጣ ለማድረግ፣ በሚኖርበት ሃገር መብትና ጥቅሙ እንዲጠበቅለት ለመደገፍና በአገር ውስጥ የታዩ የዳያስፖራ ተሳትፎ ማነቆዎችን ለመፍታት ሃገራዊ የዳያስፖራ ፖሊሲ ማዕቀፍ መቅረጽ አስፈላጊ ሆኖ ተገኝቷል፡፡

3. የዳያስፖራ ተሳትፎ ፖሊሲ ትርጉምና ዓላማ

3.1 ትርጉም፡-

የኢትዮጵያ ዳያስፖራ ማለት ከኢትዮጵያ ውጭ የሚኖሩ ኢትዮጵያዊያንን እና ትውልደ ኢትዮጵያንን ይመለከታል፡፡ ይህ ሰፊ ትርጉም ዜግነ ቸውን የቀየሩ፣ ሁለተኛና ከዛም ቀጣይ የስደተኖች ትውልዶች፣ ቋሚ የመኖሪያ ፈቃድ ያገኙና በጊዜያዊነት የሚሰሩ ስደተኞችን የሚሸፍን ነው፡፡

የኢትዮጵያ ዳያስፖራ ፖሊሲ ማለት በአንድ በኩል የኢትዮጵያን ዲያስፖራ ተሳትፎ፣ መብትና ጥቅም ለማስጠበቅ የሚሰጡትን አገልግሎቶች፤ በሌላ በኩል አገራችን የዳያስፖራውን የእውቀት፣ የፋይናንስ፣ የግንኙነትና ሌሎች አስተዋፅኦዎች ለመጠቀም እንዲያስችላት የሚረዱ ሰፋት ያላቸው ግቦች፣ ስትራቴጂዎችና ተግባራት የሚገለፁበት ሰነድ ነው፡፡

3.2 የዳያስፖራ ፖሊሲው አጠቃላይ ዓላማዎች

የኢትዮጵያ ዳያስፖራ ከትውልድ ሀገሩ ጋር ያለውን ትስስር በማጠናከር በአገሩ ልማት ሰላምና ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ግንባታ ጠንካራ ተሳታፊ ሆኖ ራሱን ጠቅሞ ትውልድ አገሩንም በመጥቀም በጋራ ለማደግ የሚያስችል አመቺ ሁኔታ መፍጠርና በውጭ የሚኖሩ ኢትዮጵያውያንን መብትና ጥቅም ማስከበር ፡፡

ክፍል ሁለት

4. የፖሊሲው መሰረታዊ መርሆዎች

በዳያስፖራው ዘርፍ ልዩ ትኩረት የሚሰጣቸዉ አበይት ጉዳዮች በፖሊሲው ተለይተዋል፡፡ በእነዚህ ላይ ብቃት ያለው ስራ በመስራት የኢትዮጵያ ዳያስፖራ አባላት ከትውልድ አገራቸው ጋር ያላቸውን አጋርነት ማጎልበት ንደሚቻል ታምኖበታል፡፡ ይህ አጋርነት ሁሉም ወገኖች በሚጋሩት አገራዊ ጥቅም ላይ የሚመሰረትና በአገሪቱ የፖሊሲ አቅጣጫዎች የሚመራ በመሆኑ ቀጥሎ በተቀመጡትና በብሄራዊ ጥቅም ዙሪያ መታየት ባለባቸው የአጋርነት መሰረተ-ሃሳቦች ላይ ግልጽነት እንዲኖር ይደረጋል፡፡

4.1 ሴክተር አቀፋዊነት (A Sector Wide Approach)

የዳያስፖራ ጉዳይ በአንድ ወይም በራሱ ሴክተር ብቻ ያል ጠረና ከብዙ ሴክተሮች ጋር ተያያዥነት ያለው በመሆኑ ፖሊሲውን ለማሳካት የሚከናወኑ ተግባራት ከሌሎች ተጓዳኝ ሴክተሮች ንቅስቃሴ ጋር ተጣጥመው መከናወን ይኖርባቸዋል፡፡

4.2 ውጤ ማነት (Effectiveness)

የጥረ ችን ሁሉ የመጨረሻ ግብ ድህነትን ማስወገድ ስከሆነ ድረስ ይህ የዳያስፖራ ፖሊሲ ድህነትን ለማስወገድ የሚደረገውን ትግል ለማሳካት ወይም በውጤት ለማጠናቀቅ በሚያስችል መልኩ ተፈጻሚ መሆኑን ማረጋገጥ ይጠይቃል፡፡

4.3 የሃብት አጠቃቀም (Resources Efficiency)

የዳያስፖራ ፖሊሲውን ለማስፈጸም የምንከተላቸው ስትራተጂዎች በሙሉ ካለን ውስን ሃብትና ንብረት አቅም ጋር ተገናዝቦ መ የት ይኖርበ ል፡፡ ስለሆነም የፖሊሲው ተፈጻሚነት ከሃገሪቱ የሃብትና ንብረት አጠቃቀም ሥርዓት ጋር ተጣጥሞ የሚከናወን ይሆናል፡፡

4.4 ተደጋጋፊነት (Complementarily)

የዳያስፖራ ፖሊሲው ከሌሎች ብሄራዊ የልማት ፖሊሲዎች፣ ስትራተጂዎችና ፕሮግራሞች የምዕተ ዓመት የልማት ግቦች አንዱ ከሌላው ጋር ተደጋግፎ ንደሚሄድ ሳቢ ይደረጋል፡፡

5. የፖሊሲው ዋና ዋና ግቦች

5.1 በውጭ የሚኖሩ ዜጎችን መብትና ጥቅም ማስጠበቅ:-

5.1.1 የኢትዮጵያ ዳያስፖራ አባላት ምዝገባ ስርዓት ይዘረጋል

5.1.2 በሚስዮኖች የሚሰጡ አገልግሎቶችን ዳያስፖራው በሚገባ እንዲያውቃቸው ለማድረግ የሚያስችሉ ወቅታዊ አገራዊ መረጃዎችንና ፖሊሲዎችን የማስተዋወቅ ስራዎች ይካሄዳሉ፣

5.1.3 በውጭ አገር የመኖሪያ ፈቃድ የሌላቸው ዜጎች በአደጋ ጊዜ ማንነታቸውን በመለየት ድጋፍ ለመስጠትና በኣገራቸው ለሚኖራቸው የልማት ተሳትፎ እንዲያመች በሚስዮኖቻችን በኩል የቆንስላ መታወቂያ ካርድ እንዲሰጥ ይደረጋል። ከወዳጅ አገሮች ጋር በመደራደር መታወቂያ ካርዱን ለያዙና ስራ ላገኙ ወገኖች ዕውቅና እንዲሰጡ ጥረት ይደረጋል።

5.1.4 የኢትዮጵያ ሚስዮኖች በሌሉባቸውና በርካታ ዜጎቻችን በሚኖሩባቸው አገሮች የክብር ቆንስላ የሚሾምበት ወይም ከኮሙዮኒቲ ማህበራት ጋር በመተባበር ዜጐች አገልግሎት የሚያገኙበትን ሁኔታ ያሰፋል፣ የተንቀሳቃሽ የአገልግሎት ኣሰራርን ያተጋል።

5.1.5 ዜጎች በሚኖሩባቸው አገሮች በሚከሰቱ ድንገተኛ አደጋዎችና አለመረጋጋቶች ሳቢያ ከሚፈጠሩ ችግሮች ለመታደግ የሚደረጉ የክትትልና ድጋፍ ስራዎች ተጠናክረው ይቀጥላሉ።

5.1.6 ሠራተኛንና አሰሪን የሚያገናኙ ኤጀንሲዎች ከሚሲዮኖች ጋር ግንኙነት ኖሯቸው የላኳቸውንና የተቀበሏቸውን ሰራተኞች በሚመለከት በሚሲዮኖች በኩል ጥብቅ ክትትል ይደረጋል፣ ወጥ የሆነ የመረጃ አያያዝ ሥርዓት እንዲኖርና ለውጤታማነቱ በሚሲዮኖች፣ በውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር እና በሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር መካከል በኔትወርክ ግንኙነት ይፈጠራል።

5.1.7 ዜጐች በኮሚኒቲዎች በኩል የሚያደርጉትን ዕገዛ በማጠናከር የኮሙዩኒቲ ማህበራት እንዲስፋፉና ከፍተኛ ችግር ባለባቸው አካባቢዎች የእርስ በርስ መደጋገፍ እንዲጠናከር ያተጋል። ከኮሚዩኒቲው ጋር በመተባበር ለአጭር ጊዜ የሚቆዩበት መጠለያ ማቋቋምን በሚመለከት በጥናት ይመልሳል።

5.1.8 የኮሚኒቲ ማህበራት ከ ፋውንዴሽኖች፣ ከሰብዓዊ መብት ተሟጋች ድርጅቶችና ከግብረ ሰናይ ድርጅቶች ጋር ተቀናጅተው መስራት የሚችሉበትን ሁኔታ ያተጋል፣

5.1.9 ዜጎቻችን በብዛት ለስራ ከተሰማሩባቸው የመካከለኛው ምስራቅና ባህረ-ሰላጤ አገሮች ጋር የሥራ ስምምነት ለመፈራረም እየተደረገ ያለውን ጥረት ያጠናክራል፡፡

5.2. የኢንቨስትመንት፣ የንግድና ቱሪዝም ተሳትፎን ማጐልበት

5.2.1. ኢንቨስትመንት:-

5.2.1.1 ውጭ የሚገኙ ሚሲዮኖቻችን ወቅታዊ የኢንቨስትመንት መረጃዎችን በማሰባሰብና በማጠናቀር በዳያስፖራው ላይ ያተኮረ ፕሮሞሽን እንዲያካሂዱ ይደረጋል፣

5.2.1.2 ማንኛውም በውጭ የሚኖር የዳያስፖራ አባል አግባብነት ባላቸው የኢንቨስትመንት መስኮች መዋዕለ ንዋዩን በቀጥታ ወይም ከሀገር ውስጥ ባለሀብቶች ጋር በሽርክና ኢንቨስት ንዲያደርግ ይበረታታል፣

5.2.1.3 የፌዴራልና የክልል ኢንቨስትመንት ጽ/ቤቶችና ጉዳዩ የሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት ዳያስፖራው በኢንቨስትመንት መስክ ለመሰማራት የሚያደርጋቸውን ጥረቶችና የሚያቀርባቸውን ፕሮጀክቶች በግንባር ቀደምትነት እንዲያበረታቱና እንዲተባበሩ ይደረጋል፣በአንድ ቦ ሁሉ አቀፍ አገልግሎት ይሰጣል፣

5.2.1.4 የኢንቨስትመንት መሬት አቅርቦት ቀልጣፋ ለማድረግና ዳያስፖራውን በቀጥታ በኢንዱስትሪ ዘርፍ ኢንቨስትመንት ውስጥ ለማስገባት የዳያስፖራ ኢንዱስትሪ ዞኖች ተከልለው እንዲዘጋጁ ይደረጋል፣ በተዘጋጁ የኢንፎርሚሽንና ኮሚኒኬሺን ፓርኮችም ኢንቨስት ንዲያደርጉም ይበረ ል፣

5.2.1.5 ኢትዮጵያዊያን ዳያስፖራዎች በትውልድ አገራቸው በኢንቨስትመንት መስክ ለመሳተፍ ከሚኖሩባቸው ሀገሮች ብድር ወይም የብድር ዋስትና ዕድል ሲያገኙ መንግሥት አስፈላጊውን መረጃ በመስጠት ድጋፍ ያደርግላቸዋል፣

5.2.1.6 ዳያስፖራው የቅድሚያ ትኩረት በሚሰጣቸው የኢንቨስትመንት መስኮች በግል ወይም በጋራ ኢንቨስት እንዲያደርጉ መንግስት ፕሮጀክቶችን በመቅረፅ ወደ ስራ የሚገቡበት ሁኔታ ይመቻቻል፣

5.2.1.7 በውጭ አገራት የሚኖሩ የዳያስፖራ አባላት ትውልድ አገራቸው ውስጥ ለሚሰሩት ስራ የሚያቋቁሙትን የንግድ አክሲዮን በየአከባቢያቸው በሚገኙ ሚሲዮኖች አማካይነት ሕጋዊ በማድረግ በአገር ውስጥ ለማስመዝገብ የሚቻልበት አሠራር ይዘረጋል፡፡

5.2.2. ንግድና ቱሪዝም፡-

የዳያስፖራ አባላት ንግድን በሚያስፋፉ መንግስታዊ ተቋማት ውስጥ በክህሎታቸው እንዲሳተፉና ተጠቃሚ እንዲሆኑ ይበረታታሉ፣

5.2.2.1 ዳያስፖራው በአገር ውስጥ ለሚገኙ አስመጪና ላኪ እንዲሁም አስጎብኚ ድርጅቶች በገበያ ኢንተለጀንስ ዘርፍ፣ በአገናኝነትና በሽያጭ ሠራተኛነት የዳበረ ልምዱን በማካፈል ራሱንና ድርጅቶችን ተጠቃሚ እንዲያደርግ ይበረታታል፣

5.2.2.2 ዳያስፖራው ለሀገራችን ዋና ዋና ምርቶች ኒቼ ገበያ በማፈላለግ ራሱንና ላኪዎቹን ተጠቃሚ እንዲያደርግ ሁኔታዎች እንዲመቻቹለት ይደረጋል፣

5.2.2.3 ከአገራችን ምርቶች በተለይም ባህላዊ የዕደ ጥበብ ውጤቶች መካከል የማህበረሰቡ አባላት በብዛት በሚኖሩባቸው አገሮች ገበያ ሊያገኙ የሚችሉትን በመለየት፣ ምርቶቹን ለሚያመርቱና ለሚያከፋፍሉ ልዩ የፕሮሞሽን ፓኬጅ ይዘጋጃል፣ የብድር አገልግሎትም ይመቻቻል፣

5.2.2.4 የዳያስፖራ አባላትና ለአጭር ጊዜ የትምህርትና የስልጠና ቆይታ ወደ ውጭ የሚሄዱ ኢትዮጵያዊያን ቱሪዝምን በማስፋፋት ሥራ ላይ እንዲሳተፉ ይበረታታሉ፣

5.2.2.5 ኢትዮጵያዊያን ህጻናትን በጉዲፈቻ ወስደው የሚያሳድጉ ቤተሰቦችና ታዳጊ ህፃናት የኢትዮጵያ ታሪካዊና ተፈጥሯዊ መስህቦችና ቦታዎችን እንዲጎበኙና የቱሪዝም ሀብቶቻችንን እንዲያስተዋውቁ የጉብኝት ፓኬጅ ይዘጋጃል።

5.3. የዕውቀትና የቴክኖሎጂ ሽግግርን ማሳደግ፡-

5.3.1 ዳያስፖራው አግባብነት ባላቸው የመንግስት መ/ቤቶች፤ የትምህርትና የጤና ተቋማት ወዘተ ውስጥ በሙያቸውና በልምዳቸው በጊዜያዊነት ወይም በቋሚነት ለማገልገል ከጠየቁ ባለው የመንግሥት መመሪያ መሠረት የሥራ ዕድል እንዲመቻችላቸው ይደረጋል፣

5.3.2 በጡረታ የተሰናበቱ ከፍተኛ የትምህርት ባለሙያ የሆኑ የዳያስፖራ አባላት በሀገር ውስጥ ከፍተኛ የትምህርት፣ የቴክኒክና ሙያ ማሰልጠኛ ተቋማት ውስጥ የሚያስተምሩበት ሁኔታ ይመቻቻል፣

5.3.3 በውጭ ሀገር የነበራቸውን ከፍተኛ ደመወዝ ቀንሰው በዕውቀታቸው አገራቸውን ለማገልገል ለሚመጡ ከፍተኛ ባለሙያዎች አስፈላጊው ማበረታቻ ይደረግላቸዋል፣

5.3.4 መንግስት ትኩረት በሚሰጣቸው የምርምር መስኮች ውስጥ ልዩ ክህሎት ያላቸው ባለሙያዎች ጥናቶችን እንዲያካሂዱ ይበረታታሉ፣

5.3.5 ወደ አገራቸው ገብተው ልዩ ክህሎት በሚጠይቁ (የትምህርት፣ የጤና፣ የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ...) መስኮች በመስራት ላይ ያሉ የዳያስፖራ አባላትን በተጠናከረ መልኩ ለመጠቀም የሚያስችል የዕውቀት ፓርክ የሚቋቋምበት ሁኔታ ይመቻቻል፣

5.3.6 በውጭ ሀገር በሚገኙ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ውስጥ የሚማሩ ወጣት ዳያስፖራዎች በአገር ውስጥ በሚገኙ የመንግስትና የግል ተቋማት ውስጥ የሥራ ልምምድ የሚያደርጉበት ፕሮግራም ይመቻቻል፣

5.3.7 ወደ አገር ቤት መጥተው ዕውቀታቸውንና ክህሎታቸውን ለማስተላለፍ ፍላጎት ያላቸውን የነፃ አገልግሎት ሰጪ ወጣቶችን ያበረታታል፣

5.3.8 በመካከለኛው ምሥራቅና በጎረቤት ሀገሮች የሚኖሩ ዳያስፖራዎች ከፍተኛ ትምህርታቸውን በተልዕኮ የሚማሩበት ሥርዓት ይዘረጋል፣ ኮሚኒቲ ት/ቤቶችም እንዲስፋፉና እንዲጠናከሩ ይደረጋል፣

5.3.9 በዕውቀትና ቴክኖሎጂ ሽግግር ዘርፍ በዕርዳታ የተገኙ ማቴርያሎች በአፋጣኝ ወደ ሀገር ውስጥ የሚገቡበትና ጥቅም ላይ የሚውሉበት ሁኔታ ይመቻቻል::

5.4. የውጭ ምንዛሪ ማስገቢያ መንገዶችና ተሣትፎን ማሳደግ

5.4.1 ወደ አገር ቤት ጠቅልለው የሚመለሱ ኢትዮጵያውያን ዳያስፖራዎች በውጭ ያፈሩትን የውጭ ምንዛሪና በአገልግሎት ያገኙትን የጡረታ አበል ገቢያቸውን ወደ አገር ቤት ይዘው እንዲመጡ የሚያበረታታ አሰራር ይዘረጋል፣

5.4.2 በውጭ የሚኖሩ የዳያስፖራ አባላት ለልዩ ልዩ አገልግሎቶች (ለቤተሰብ፣ ለኢንቨስትመንት ወዘተ) ወደ ሀገር የሚልኩት የውጭ ምንዛሪ ገንዘብ በህጋዊ መንገድ እንዲሆን የሚያበረታታ አሰራር ይዘረጋል፣

5.4.3 ሚሲዮኖቻችን ከሀገር ውስጥ የኢትዮጵያ ባንኮች ጋር በመተባበር በየተወከሉባቸው አገሮች በመደበኛ መንገድ ገንዘብ ወደ አገር ቤት የማስተላለፍ አገልግሎት ከሚሰጡ ባንኮች/ድርጅቶች ጋር በመደራደር ዳያስፖራው የተቀላጠፈ አገልግሎት እንዲያገኝ ጥረት ይደረጋል፣

5.4.4 ዳያስፖራው በትውልድ አገሩ ለሚያካሂዳቸው ኢንቨስትመንቶችና የልማት ተግባራት ከአገር ውስጥ ባንኮች ለወሰዱት የብር ብድር እንዲሁም ለሚገዟቸው የፌደራልና የክልል ቦንዶች በውጭ ምንዛሪ የሚከፍሉበት አሰራር ይቀየሳል::

5.5. ባህላዊ ሴቶችን ማዳበርና ገጽ ግንባ ን ማትጋት

5.5.1 በርካታ የኮሚኒቲ ማህበራት ባሉባቸው አገሮች የባህል ማዕከላትን በመክፈት ዳያስፖራው ከሀገሩ ባህል፣ ታሪክና ቋንቋ ጋር እንዲተሳሰር ይደረጋል፣

5.5.2 የዳያስፖራ አባላት በትውልድ አካባቢያቸው የባህል ማዕከላትና ሙዚየሞችን በመገንባት ታሪካቸውንና ባህላቸውን እንዲጠብቅ ይበረታታሉ፣ አስፈላጊው ድጋፍም ይሰጣል፣

5.5.3 የዳያስፖራ አባላት በሚኖሩባቸው አካባቢዎች ለሚያዘጋጇቸው የባህልና የኪነት ትርዒቶች እንዲሁም የስፖርት በዓላት አስፈላጊው ማበረታቻና ድጋፍ ይሰጣቸዋል፣

5.5.4 ወጣት ዳያስፖራዎች ከትውልድ ሀገራቸው ጋር ያላቸውን ትስስር ለማጠናከር የተደራጀ የአገርህን ዕወቅ ፕሮግራም ይቀረፃል::

5.6 በዲሞክራሲያዊ ሂደት የሚኖረውን ተሳትፎ ማሳደግ

5.6.1 የምርጫ ህጉ በሚፈቅደው መሠረት በውጭ የሚገኙ የኢትዮጵያ ዜጐች በምርጫ እንዲካፈሉ የምርጫ ቦርድ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፣ የሎጂስቲክስ ችግሩን ከዳያስፖራው ጋር በመተባበር የሚፈታበትን መንገድ ያጠናል፣

5.6.2 የሌላ አገር ቋሚ የመኖሪያ ፈቃድ ያላቸውና ኑሯቸው በወሳኝነት ኢትዮጵያ ውስጥ የሆኑትን ዜጎች የምርጫ ህጉ በሚፈቅደው መሰረት በሚኖሩበት አካባቢ በምርጫ ለመሳተፍ ሁኔታዎች ይመቻቻሉ::

5.7 የግብረ ሰናይና የልማት ማህበራትን ማትጋት

5.7.1 በዳያስፖራ የሚደረግ የግብረ ሰናይ መዋጮ ከማንኛውም ሃይማኖታዊና የፓለቲካ ግንኙነቶች የተላቀቀ መሆኑን በማረጋገጥና መልክ ባለው መንገድ እንዲገባ በማድረግ ይስተናገዳል፣

5.7.2 የተደራጁ በጎ ፈቃደኞችን አስተዋጽኦ በማትጋት ተደራጅተው የነፃ አገልግሎት የሚሰጡበት አሰራር ይዘረጋል፣

5.7.3 ዳያስፖራው በአገሩ ለሚያከናውናቸው የግብረ-ሰናይ ስራዎች ከሚኖርባቸው የበለጸጉ አገሮች ለሚያመጣቸው ቁሳቁሶች የኢትዮጵያን የኢኮኖሚ ዕድገት ደረጃ ያገናዘበና ተመጣጣኝ የሆነ የታክስ ማበረታቻ የሚደረግበት የአሰራር ሁኔታ ይጎለብታል፣

5.7.4 በልማት ማህበራት ዙርያ ከውጭ የሚደረገውን የልማት መዋጮ ማሳደግ የሚያስችልና ገንዘቡን አግባብ ባለው መንገድ በፍጥነት ወደ ልማት ማዋል የሚያስችል አሰራር ይጎለብታል::

5.8 የኢትዮጵያን ገጽ በሚያስጠብቁ ጉዳዮች ላይ ማሳተፍ

5.8.1 የኢትዮጵያን ምርቶች በሚያስተዋውቁ በውጭ አገራት በሚዘጋጁ መድረኮች ንዲሳተፉ ማድረግ፣

5.8.2 ወቅ ዊ አገራዊ ሁኔ ዎችን ንዲከ ተሉ በማድረግ የኢትዮጵያን ብሄራዊ ጥቅምና ገጽ በሚያስጠብቁ ጉዳዮች ላይ ንዲሳተፉ ማድረግ ::

ክፍል ሦስት

6. የፖሊሲው ስትራቴጂዎች

6.1 አስተማማኝ የመረጃ ሥርጭት ሥርዓት መዘርጋት

6.1.1 የመረጃ አገልግሎትን ማስፋት

6.1.1.1 በዳያስፖራ ላይ ያተኮረ የመረጃ አሰባሰብ፣ አደረጃጀትና ስርጭትን ተግባራዊ ለማድረግ የተጠናከረ የዳያስፖራ መረጃ ቋትና ድረ-ገጽ እንዲደራጅ ይደረጋል፣

6.1.1.2 መረጃዎች በኤሌክትሮኒክስና (ሬዲዮ፣ ቴሌቪዥን፣ ዌብሳይት፣ ኢ-ሜል ወዘተ) በህትመት ውጤቶች አማካይነት ለዳያስፖራው የሚደርሱበት ስርዓት ይዘረጋል፣

6.1.1.3 በሀገር ውስጥና በርካታ የዳያስፖራ አባላት በሚገኙባቸው ሀገራት የስብሰባ መድረኮችን፣ ሲምፖዚየሞችንና ኤግዚቢሽኖችን በማዘጋጀት ዳያስፖራውን ለማገናኘትና ለማወያየት ትኩረት ይደረጋል።

6.1.1.4 ዳያስፖራው በሀገር ውስጥ ስለሚካሄዱ የሰላም፣ የልማትና የዲሞክራሲ ሥርዓት ግንባታ ሂደቶች የተሟላ ግንዛቤ እንዲጨብጥ ለማድረግ የኮሚዩኒቲ ሬዲዮና ቴሌቪዥን ጣቢያዎች እንዲስፋፉ ይበረ ል፣

6.1.2. ቋሚ የመረጃ ልውውጥ መድረኮችን መፍጠር

6.1.2.1 በአገር ቤት ቋሚ የዳያስፖራ ቀን በዓል አከባበር

6.1.2.1.1 በአገር አቀፍ ደረጃ የሚደረግ የዳያስፖራ ቀን በአገር ቤት በዓመት አንድ ጊዜ ይደረጋል፣ በተጨማሪም በርካታ የዳያስፖራ አባላት በሚመጡባቸው አመታዊ በዓላት አነስተኛ መድረኮች ይዘጋጃሉ፣

6.1.2.1.2 ክልል አቀፍ ፕሮግራሞችን በማዘጋጀት ክልሎችም ተወላጆቻቸውን የሚያሳትፉበት ተጓዳኝ መድረኮች፣ ከዲያስፖራው ጋር ተያያዥነት ያለው ተግባር የሚያከናውኑና አገልግሎት የሚሰጡ ተቋማት ፣ ቢዝነሶችና ሙያተኞች በአገር ውስጥ ከሚገኙ አቻዎቻቸውና ተቋማት ጋር ግንኙነት ና ትስስር የሚፈጥሩበት ሁኔ ይመቻቻል፣

6.1.2.2 በውጭ ከዳያስፖራ ጋር የሚካሄዱ የግንኙነት መድረኮች

6.1.2.2.1 መንግስት ከዲያስፖራው ጋር በውጭ የሚያካሄዳቸው መድረኮች በታቀደና ባለድርሻ አካላትን ባሳተፈ መልኩ ይሆናሉ፣

6.1.2.2.2 በተለያዩ ክፍለ-ዓለማት የሚኖሩ የኢትዮጵያ ዲያስፖራ አባላት ማህበራዊ ግንኙነታቸውን የሚያጠናክሩባቸው አመታዊ ፌስቲቫሎች እንዲያዘጋጁ አስፈላጊ ድጋፍ ይሰጣል፡፡

6.2. ለዳያስፖራው ተሳትፎ ዕውቅና መስጠት

6.2.1 ለትውልድ አገራቸው ሰላም፣ ልማትና ዲሞክራሲ ሥርዓት ግንባታ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያበረከቱ ግለሰቦችና ማህበራት በፌዴራል እና በክልል መንግስታት ከፍተኛ የስራ ላፊዎች የሚሸለሙበት አሰራር ይዘረጋል፣

6.3. የተደራጀ ተሳትፎን ማትጋት

6.3.1. ያሉትን ማህበራት ማጠናከር አዳዲስ እንዲፈጠሩ ማገዝ

6.3.1.1 የተለያዩ (የወጣቶች፣ የሴቶች፣ የሙያ፣የልማት፣የማህበረሰብ ወዘተ) የዳያስፖራ ማህበራት እንዲቋቋሙ ይበረታታሉ፣ የተቋቋሙትም የሚጠናከሩበት ስልት ይቀየሳል፣

6.3.1.2.1 የብሄራዊ የጋራ ይሁን መሰረተ-ሃሳብን በሚገባ በማስተዋወቅ የኢትዮጵያ ዳያስፖራዎች በያሉበት የመሰረቷቸው ማህበራት መረጃዎች በአግባቡ ይያዛሉ፣ ሌሎች አዳዲስ ማህበራት እንዲመሰረቱ ይበረታታሉ፣ በተደራጀ መልኩ አገራቸውን እንዲደግፉ ለማድረግ የሚፈልጉትን ድጋፍና ሊያበረክቱ የሚፈልጉትን አስተዋፅኦ በአግባቡ በመለየት ድጋፍ ይሰጣል፣

6.3.1.3 የዳያስፖራ የሙያተኞች፣ የተማሪዎች፣ የሴቶች፣ ወዘተ... ማህበራት መረጃ መረብ እንዲገናኙ እርስ በእርሳቸው እንዲተዋወቁና ልምድ እንዲለዋወጡ ፣ዓለም አቀፋዊ የዳያስፖራ ማህበራት መረብ ለመመስረት በአገር ቤት ካሉ ተመሳሳይ ማህበራት ጋር እንዲተዋወቁ የሚያስችሉ ስራዎች ይከናወናሉ፣

6.3.1.2.2 ተመላሾች በአገርቤት ተደራጅተው ተሳትፎዋቸው ንዲያጠናክሩና አዳዲስ ተመላሾችን በተለያዩ ዘርፎች እንዲያግዙ ድጋፍ ይሰጣል፣

6.3.2. ለወጣት ዳያስፖራዎች የተደራጀ ተሳትፎ ልዩ ትኩረት ይሰጣል

6.3.2.1 በውጭ በተለያየ መልክ ተደራጅተው የሚገኙ ወጣቶችን መረጃ በመያዝ በአካልና በኤሌክትሮኒክስ ሚዲያ አማካኝነት የተጠናከረ ግንኙነት ይመሰረታል፣ አዳዲስ የወጣትና የተማሪዎች ማህበራት እንዲደራጁ ድጋፍ ይደረጋል፣ የዓለም አቀፍ ማህበራት መረብ እንዲጠናከሩ ያተጋል፣

6.3.2.2 በውጭ አገር ከሚገኙ ኢትዮጵያውያን ስብስቦች ጋር በመተባበር በአገር ውስጥ እና በውጭ አገር ያሉ ወጣቶች ሀሳባቸውን የሚለዋወጡበት ወጣቶችን ማዕከል ያደረገ የኢትዮጵያን የባህል፣ የስነ-ጽሁፍ፣ የኪነ-ጥበብና ኪነጥበባዊና የስፖርት ዝጅቶች በየዓመቱ እንዲዘጋጁ ያበረታታል፣ ወጣቱ ተደራጅቶ ዋና ተዋናይ የሚሆንበት ሁኔታ ይመቻቻል፣

6.3.2.3 በውጭ በርካታ ኢትዮጵያውያን ተማሪዎች በሚገኙባቸው የመንግስትና የግል የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት በመገኘት በአገር ቤት ያሉት እድሎች በስፋት ይተዋወቃሉ፣ በስራ ላይ የሚገኙ ሌሎች ወጣት ፕሮፌሽናሎች በተመለከተም ተመሳሳይ ሰሚናሮች እንዲካሄዱ ይመቻቻል፣

6.3.2.4 የአገራችንን የልማት ስትራቴጂ ለማስረዳት የሚያስችሉ ሴሚናሮችን፣ ወጣት የዳያስፖራ አባላት ያገራቸውን ባህልና ታሪክ እንዲያውቁ የሚያስችሉ ኮርሶች በአገር ውስጥና በውጭ እንዲሰጡ ይደረጋል፣

6.3.2.5 ከአፍሪካ ህብረት ፕሮግራም ጋር በማጣጣም ከአፍሪካ ወጣቶች የዳያስፖራ እንቅስቃሴ ጋር እንዲቆራኙ ጥረት ይደረጋል፡፡

6.4. የትውልድ ኢትዮጵያዊ መታወቂያ ካርድ አሰጣጥ

የትውልድ ኢትዮጵያውያን መታወቂያ ካርድን ትውልድ ኢትዮጵያውያን ከትውልድ አገራቸው ጋር ያላቸውን ትስስርና ተሳትፎ የሚያሰፋና የሚያሳድግ ዋነኛና ቋሚ መሳሪያ ለማድረግ በአዋጅ፣ ደንብና መመሪያ የሚሰራ ይሆናል፡፡ የመ ወቂያ ካርዱ ተጠቃሚዎችን የማስፋትና የመ ወቂያ ካርዱን ጥራት የማሻሻል ስራ ለማከናወን በመ ወቂያ ካርዱ ዙሪያ መፍትሄ ላላገኙ ጉዳዮች የተጠና መልስ ይሰጣል ፡፡

6.5 የዳያሰፖራ አባላትን መደገፍ

6.5.1 ጠቅልለው ወደ ትውልድ ሀገራቸው የሚመለሱ የዳያስፖራ አባላት ይዘው ለሚገቡት የግል መገልገያዎች በመንግስት መመሪያ መሠረት የቀረጥ ነጻና ቅነሳ ዕድል የሚያገኙበት በጥናት ላይ የተመሰረተ ሥርዓት ይዘረጋል፣

6.5.2 የዳያስፖራ አባላት በግልና በማህበር ተደራጅተው በክልሎች ፣ አዲስ አበባና ድሬዳዋ ከተማ አስተዳደሮች በቁጠባ ሥርዓት የመኖሪያ ቤት የሚያገኙበት ሁኔታ በጥናት ላይ በተመሰረተ መልኩ አሰራር ይዘረጋለታል፣

6.5.3 በተለያዩ የሙያ መስኮች በዓለም አቀፍ ድርጅቶች ውስጥ ማገልገል ለሚፈልጉ የዳያስፖራ አባላት መንግስት አስፈላጊውን ድጋፍ ይሰጣል፡፡

7. የፖሊሲው አስፈፃሚ አካላት

7.1 የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር በአዋጅ በተሰጠው ሥልጣንና ኃላፊነት መሠረት የዳያስፖራ ፖሊሲውን አፈጻጸም በበላይነት ይመራል፣

7.2 የተለያዩ የፌዴራልና የክልል መንግስ ት ከፍተኛ የሥራ ኃላፊዎችና ባለድርሻ አካላት የሚወከሉበት የዳያስፖራ ብሔራዊ ካውንስል ይቋቋማል፣

7.3 የክልል የዳያስፖራ ጽ/ቤቶች የየክልሎቻቸውን የዳያስፖራ ተሳትፎ ይመራሉ፣ ያስተባብራሉ ከውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ጋር የቅንጅት መድረክ ይኖራቸዋል፣

7.4 በአገር ቤት በተለያዩ መስኮች ከሚሳተፉ የኢትዮጵያ ዳያስፖራ አባላት የተውጣጣ አማካሪ ካውንስል ይቋቋማል ፤ ተመሳሳይ አማካሪ ካውንስል በሚሲዮኖች ዙሪያም ይቋቋማል፣

7.5 ስራዎችን በቅንጅት መምራት እንዲቻል በውጭ ጉዳይ የሚመራ የክልሎች የዳያስፖራ ጽ/ቤቶች የጋራ መድረክ ይዋቀራል፣ ቀጣይነትና ተጠያቂነት እንዲኖረው ይደረጋል፣

7.6 በአገር ውስጥ በዳያስፖራ ዙርያ የተደራጁ ማህበራት እርስ በርሳቸውና ከመስሪያ ቤቱ ጋር ቋሚ ግንኙነት የሚመሠርቱበት አሠራር ይዘረጋል።

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የዳያስፖራ ረቂቅ ፖሊሲ

ለውይይት የቀረበ መነሻ ሀሳብ

የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር
ጥቅምት 2004 ዓ.ም.
አዲስ አበባ